

Sisäministeriö

kirjaamo@intermin.fi

lainsaadantoyksikko_poliisiosasto@intermin.fi

Lausuntopyyntöne 1.12.2020 dnro SMDno-2016-366 SM024:00/2016

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle Euroopan neuvoston katsomoturvallisuutta käsittelevän yleissopimuksen (ETS Nro 218) voimaan saattamisesta

Tausta

Sisäministeriö on pyytänyt 18.1.2021 mennessä lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi Euroopan neuvoston katsomoturvallisuutta jalkapallo-otteluissa ja muissa urheilutilaisuuksissa käsittelevän yleissopimuksen hyväksymiseksi ja voimaan saattamiseksi sekä laiksi kokoontumislain muuttamiseksi. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on arvioinut esitystä kuluttajapalveluiden turvallisuuden näkökulmasta.

Tukes valvoo kuluttajaturvallisuuslain (920/2011) nojalla kuluttajapalveluiden turvallisuutta. Kuluttajaturvallisuuslaki on luonteeltaan yleislaki, joka tulee sovellettavaksi, jos palvelukohtaisessa erityislainsäädännössä ei ole säädetty sitä yksityiskohtaisemmista turvallisuusvaatimuksista. Tukes valvoo kuluttajaturvallisuuslain nojalla muun muassa yleisötapahtumien asiakasturvallisuutta ja tapahtumien palvelusisällön turvallisuutta (crowd management and safety) siltä osin kuin muussa lainsäädännössä ei ole säädetty turvallisuusvaatimuksista.

Loppuvuodesta 2019 Tukes selvitti eri viranomaisten toimivallan rajapintoja yleisötapahtumavalvonnassa lausuntopyynnöllä Poliisihallitukselle ja sisäministeriön pelastusosastolle. Lausunnoissa todettiin, että tapahtumaturvallisuuden alalla sovelletaan useita eri säädöksiä ja näiden

säädösten tavoitteet ovat erilaiset. Edelleen lausunnoissa korostettiin aktiivista yhteistyötä poliisin, pelastuslaitosten ja Tukesin välillä.

Pelastuslaitosten ja poliisin suorittaman yleisötapahtumien turvallisuuden valvonnan rinnalla Tukes valvoo yleisötapahtumissa erityisesti seuraavia osatekijöitä:

- Tapahtuman turvallisuussuunnittelu yleisön turvallisuuden varmistamiseksi tapahtuman eri vaiheissa
- Vaarojen tunnistaminen tapahtuman suunnitteluvaiheessa ja tapahtuman aikainen turvallisuustilanteen seuranta
- Yleisön ohjeistaminen
- Tapahtumaan liittyvien aktiviteettien ja oheispalveluiden turvallisuus
- Kuluttajaturvallisuuslain mukainen turvallisuusasiakirja
- Onnettomuuskirjanpito ja kuluttajaturvallisuuslain mukaiset onnettomuusilmoitukset Tukesiin

Tukesin kommentit luonnokseen hallituksen esitykseksi

1 artikla Soveltamisala

1 artiklan osalta jää epäselväksi se, miten sopimusta sovelletaan käytännössä Suomessa. Soveltamisalan suhdetta Suomen lainsäädäntöön tai suomalaiseen käytännön yleisötapahtumakenttään ei ole esityksessä kuvattu. Jos tarkoituksena on pitäytyä 1. kohdan suppeassa määritelmässä, tulisi valmisteluasioissa todeta tämän mukainen rajausta sopimuksen soveltamisalaan ja määritellä olennaiset käsitteet (mm. ammattilaisjalkapallo). Jos taas katsotaan, että soveltamisalaa laajennetaan artiklan 2. kohdan mahdollistamalla tavalla, tulisi selkeästi määritellä se, mihin yleisötapahtumiin sopimusta sovelletaan. Luonteeltaan ammattilaisjalkapallo-otteluita vastaavia urheilukilpailuja Suomessa voisivat olla esimerkiksi SM-Liigatason jääkiekko-ottelut. Jos taas tarkastellaan artiklan 2. kohdassa mainittuja muita riskialttiita tapahtumia, voisivat kyseeseen tulla esimerkiksi kaikki tietyn yleisömäärän ylittävät rakennetuissa katsomoissa järjestettävät tapahtumat, kuten stadioneilla, jäähalleissa tai muissa vastaavissa hallitiloissa järjestettävät tapahtumat, jotka vastaavat luonteeltaan urheilutapahtumia.

Soveltamisalapykälän soveltamisessa Suomessa ja sen suhteessa Suomen lainsäädäntöön tulisi huomioida erityisesti tapahtuma-alan toimijoiden tasapuolinen kohtelu ja soveltamisalan rajauksen selkeys. Riippuen soveltamisalan kansallisista tarkennuksista sopimuksen veloitteet voivat koskea joko hyvin suppeaa joukkoa tapahtuman järjestäjiä tai hyvin laajaa joukkoa järjestäjiä. Tällä hetkellä lausunnonalaisessa hallituksen esityksessä jää epäselväksi se, keitä kaikkia toimijoita esitetyt veloitteet Suomessa koskevat.

Sopimussisällön suhde voimassaolevaan Suomen lainsäädäntöön

Suuri osa lausuntopyyntöalaisen sopimuksen vaatimuksista on huomioitu jollakin tasolla jo voimassa olevassa Suomen lainsäädännössä mm. kokoontumislaissa, pelastuslaissa ja kuluttajaturvallisuuslaissa. Luonnoksessa hallituksen esitykseksi ei ole huomioitu kaikilta osin sopimuksen vaatimusten suhtautumista jo voimassaolevaan suomalaiseen sääntelyyn. Esimerkiksi sopimuksen 6 artikla koskee pääosin sellaisia vaatimuksia, joita valvontaan kuluttajaturvallisuuslain nojalla. Kuitenkaan esityksen suhdetta kuluttajaturvallisuuslain vaatimuksiin ei ole otettu huomioon hallituksen esityksessä.

Sopimustekstin käännös ja sen aiheuttamat mahdolliset väärinkäsitykset

Sopimusteksti koskee alkuperäisen englanninkielisen tekstimuodon perusteella ”integrated safety, security and service approach”. Sopimus kattaa näin ollen nk. kovan turvallisuuden (eng. security) lisäksi myös nk. pehmeän turvallisuuden ja palvelusisällön alat (eng. safety, service). Suomenkielisessä sopimustekstin käännöksessä ja luonnoksessa hallituksen esitykseksi on kuvattu sopimusta ja sen sisältöä lähes yksinomaan vain nk. kovan turvallisuuden näkökulmasta, mikä muuttaa sopimustekstin merkitystä ja tulkintaa alkuperäiseen englanninkieliseen versioon verrattuna.

Tukes huomioi sen, että suomalainen turvallisuusalan sanasto on suppeaa eikä vastaa kaikilta osin englanninkielisiä käsitteitä. 7 artiklan otsikon ”Contingency and emergency planning” suomennos ja näin ollen lukijan käsitys sen sisällöstä on kuitenkin huomattavan virheellinen. Artikla on suomennettu ”Turvallisuus- ja pelastussuunnittelu”. Sisällöltään kyseinen artikla kuitenkin käsittelee valmius- ja hätätilannesuunnitelmia.

Perusteluiden selkeyden korostunut merkitys tapahtumaturvallisuuden sääntelyssä ja sen perusteluissa

Onnettomuustutkintakeskus (Otkes) on tuonut esille useassa onnettomuustutkinnassaan yleisötapahtumiin liittyvän sääntelyn ja valvonnan haasteita. Sääntely koetaan monimutkaiseksi eikä sitä tunneta riittävästi. Valvontaa toteutetaan usean viranomaisen toimesta eri näkökulmista ja kokonaisuus on käytännön toimijoille vaikeaselkoinen. Lausunnonalaisen sopimuksen kansallinen täytäntöönpano tulee Tukesin mukaan toteuttaa erityisellä harkinnalla kansallinen lainsäädäntökokonaisuus ja valvontaviranomaiset huomioiden, jotta täytäntöönpano ei monimutkaista tilannetta entisestään.

Tukes katsoo, että aktiivinen viranomaisyhteistyö tapahtumaturvallisuuden alalla on erittäin kannatettavaa, koska alan valvontaan kytkeytyy useita viranomaisia.

Lähteet

Onnettomuustutkintakeskus, Tutkintaselostus, Y2015-03 Monsteriauton pyörän ajatutuminen yleisön joukkoon Alahärmässä 8.8.2015

Onnettomuustutkintakeskus, Tutkintaselostus, Y2018-03 Autokilpailussa tapahtuneet onnettomuudet Seinäjoella 15.6.2018 ja Porissa 22.6.2018

TEPA-termipankki, Erikoisalojen sanastojen ja sanakirjojen kokoelma – Sanastokeskus TSK (<https://termipankki.fi/tepa/fi/>)

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Allekirjoittajan henkilöllisyyden ja allekirjoituksen ajankohdan voi varmistaa allekirjoitusta klikkaamalla ja asiakirjan aitous voidaan todentaa sähköisesti. Jos asiakirjaa muutetaan jälkikäteen, allekirjoitus ei ole enää kelvollinen. Sähköinen asiakirja on alkuperäiskappale, eikä allekirjoituksen oikeellisuutta voi varmistaa paperitulosteesta. Alkuperäisen sähköisen asiakirjan voi tarvittaessa pyytää Tukesin kirjaamosta.

